

בני אפרת Double X

18.10-25.11.2018

גלריה חזי כהן מתכבדת להציג סדרת עבודות של האמן בני אפרת, בתערוכה החושפת עבודות ציור תלת מימדי משנות ה-70 לצד עבודות מהשנה האחרונה, אשר מתחקות אחר המתח בין הדו מימד לתלת מימד. את עבודותיו מתקופה זו מגדיר אפרת כ"אמנות קונקרטיבית", העוסקת במתח שבין המציאות התלת מימדית הנראית לעין לבין ייצוגיה הדו מימדיים באמנות, וכיחס בין הצורה המוצגת לבין התוכן שמאחוריה. תעתוע ויזואלי, משחק בין השטוח לרב מימדי, ובין אור וצל היו במרכז יצירתו של אפרת החל משנות ה-70, ובאו לידי ביטוי גם בפסלים ובעבודות וידאו מאותה התקופה. בקטלוג תערוכת היחיד האחרונה של אפרת במוזיאון פתח תקווה, האוצרת דרורית גור אריה כותבת על הופעת צורת האינסוף בעבודותיו המוקדמות:

"לונדון, אמצע שנות ה-60. אפרת הצעיר העמיד מצלמה באולם קולנוע מקומי ורכש 74 ממושבי האולם. עם פתיחת הדלתות, הקהל התפזר באולם סביב הכיסאות הריקים ליצירת מגרעת בצורת X – הפקעה של חלל אנושי, לזמן הנתון של אורך סרט הצילום במצלמתו של אפרת. רק עם תום הצילום חולקו 74 הכרטיסים הנותרים לאנשים נוספים שהמתינו בחוץ, ואלה התיישבו במקומותיהם ו"מחקו" את צורת ה-X של ההעדר. משחקי השלילה המשיכו בסדרה *Adding to Subtract* (להוסיף כדי לגרוע), שבה מחק אפרת בדיו לבנה חלקי קווים בדפי משבצות – ביטול שיצר משחקים שונים על צורה של X. נסיונות ראשונים אלה של גריעה ומחיקה, לצד הופעתה של צורת ה-X כסימן מוצר של מוות, הקצינו בהמשך הדרך לכלל בולמוס של מחיקה והסתרה."¹

הגריד בו השתמש לראשונה אפרת בנייר המשבצות הגנרי, חוזר שוב ושוב בציורים התלת מימדיים. האינסוף שוכן במערך קבוע זה של שתי וערב ומוצג בוריאציות מתחלפות ממורכז וגדול מדגים גיאומטריה מושלמת, מכופל ונסתר בין השכבות, בקדמת הציור וברקע, אטום ושקוף. יכולתו של אפרת לייצר אילוזיה מתוחכמת ניכרת גם בסדרת הפסלים המוצגת בחלל בהם המשחק בין הנוכח לחסר מתורגם אל עולם החומר. פסל מתכתי מעוקל המורכב ממספר שכבות עומד על פדסטל שקוף. ניגודי צורה וצבע נגלים לצופה בכל אחת מזוויותיו השונות של הפסל אשר מפגין דינמיות בהיותו קמור וגם קעור, בעל משטחי צבעים הופכיים ומשלימים. את האינסוף מחליף חריר עגול אשר נמצא במרכזה של מטרה, מסמן דבר מה נעדר ומשתנה. אפרת נאחז ונלחם בו זמנית בתבנית הסטטית שבדימוי ובחומר, ובכך מצביע על האפשרויות אשר גלומות בהם ובפירוקם.

טקסט: אילונה בלגה

¹ דרורית גור אריה, הגב של אפלטון, או בדיקת חומרים בעבודותיו של בני אפרת, מתוך הקטלוג: בני אפרת, נתיב האבדון, חורף 2065, אוצרת: דרורית גור אריה (מוזיאון פתח תקווה לאמנות, 2018), עמ' 8.